

Udskriftsdato: 28. marts 2023

LBK nr 775 af 07/08/2019 (Gældende)

Bekendtgørelse af adoptionsloven

Ministerium: Social-, Bolig- og Ældreministeriet

Journalnummer: Social- og Indenrigsmin., j.nr. 2019-2848

Senere ændringer til forskriften

LOV nr 227 af 15/02/2022 § 4

Bekendtgørelse af adoptionsloven

Herved bekendtgøres adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1041 af 3. august 2018, med de ændringer, der følger af § 4 i lov nr. 1711 af 27. december 2018 og § 1 i lov nr. 497 af 1. maj 2019.

Kapitel 1

Betingelser

§ 1. Adoption meddeles ved bevilling, der udfærdiges af Familieretshuset. Bevilling til adoption efter § 9 udfærdiges dog af Ankestyrelsen.

Stk. 2. Ved adoption af et barn fra et andet land har bevillingen virkning fra barnets ankomst her til landet. Hvis der er knyttet en prøveperiode til adoptionen, har bevillingen dog først virkning fra udløbet af prøveperioden. Familieretshuset kan fravige bestemmelsen i 2. pkt., hvis der foreligger særlige omstændigheder.

§ 2. Adoption må kun bevilges, når den efter foretagen undersøgelse kan antages at være bedst for den, som ønskes adopteret, og denne enten ønskes opfostret hos adoptanten eller har været opfostret hos denne, eller der foreligger anden særlig grund til adoptionen.

§ 3. Bevilling til adoption af eget barn kan ikke meddeles.

§ 4. Bevilling til adoption kan kun meddeles den, som er fyldt 25 år. Når særlige grunde taler derfor, kan bevilling dog meddeles den, som er fyldt 18 år.

§ 4 a. Er den, som ønskes adopteret, under 18 år, må adoption kun bevilges, når ansøgeren er godkendt som adoptant, jf. §§ 25 a og 25 b.

Stk. 2. Godkendelse kræves dog ikke ved adoption af ægtefælles eller samlevers barn eller efter regler fastsat af social- og indenrigsministeren i tilfælde, hvor der består nært slægtskab eller andet særligt tilknytningsforhold mellem adoptanten og adoptivbarnet eller dets forældre.

§ 5. Den, som er gift eller samlevende, kan bortset fra de i § 5 a, stk. 2, nævnte tilfælde kun adoptere sammen med sin ægtefælle eller samlever, medmindre denne er forsvundet eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt.

Stk. 2. Kun ægtefæller eller samlevende kan adoptere sammen.

§ 5 a. En ægtefælle kan adoptere den anden ægtefælles barn (stedbarnsadoption). Tilsvarende kan en samlever adoptere den anden samlevers barn.

Stk. 2. Stedbarnsadoption kan endvidere ske af en tidligere ægtefælles eller samlevers barn. Er ægteskabet ophørt ved skilsmisse eller omstødelse, eller er samlivet ophævet, kan stedbarnsadoption kun ske, hvis den, der ønskes adopteret, er myndig.

§ 6. Er den, der ønskes adopteret, fyldt 12 år, bør bevillingen ikke meddeles uden den pågældendes samtykke, medmindre indhentelse af samtykket skønnes at være til skade for barnet.

Stk. 2. Samtykket skal afgives under personligt fremmøde for Familieretshuset eller for anden myndighed eller institution, der er godkendt i medfør af § 8, stk. 1. Samtykket skal i sager efter § 9, der behandles af Ankestyrelsen, afgives under personligt fremmøde for Ankestyrelsen. Inden barnet afgiver samtykke, skal der finde en samtale sted med barnet om adoptionen, og barnet skal gøres bekendt med adoptionens betydning.

Stk. 3. Er barnet under 12 år, skal der foreligge oplysning om dets holdning til den påtænkte adoption i det omfang, barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det. Ved afgørelsen skal der i videst muligt omfang tages hensyn til barnets holdning til den påtænkte adoption.

§ 7. Adoption af en person, som er under 18 år og umyndig, kræver samtykke fra forældrene.

Stk. 2. Hvis den ene af forældrene er uden del i forældremyndigheden, forsvundet eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt, kræves kun samtykke fra den anden.

Stk. 3. Gælder det i stk. 2 anførte begge forældrene, kræves samtykke fra værge.

§ 8. Samtykke efter § 7 skal afgives skriftligt under personligt fremmøde for Familieretshuset eller for anden myndighed eller institution, som er godkendt dertil af social- og indenrigsministeren. Kravet om personligt fremmøde gælder dog ikke den forælder, der afgiver samtykke til vedkommendes ægtefælle eller samlevers stedbarnsadoption. Samtykket kan i sager efter § 9, der behandles af Ankestyrelsen, efter Ankestyrelsens bestemmelse afgives skriftligt under personligt fremmøde for Ankestyrelsen.

Stk. 2. Samtykke kan ikke modtages før 3 måneder efter barnets fødsel, medmindre ganske særlige forhold foreligger.

Stk. 3. Forinden samtykket modtages, skal forældrene (værge) være vejledt om adoptionens og samtykkets retsvirkninger.

Stk. 4. Samtykke kan meddeles til, at barnet adopteres af den, som udpeges af en myndighed eller institution, som har beføjelse til at medvirke ved adoption af børn.

Stk. 5. Social- og indenrigsministeren eller den, social- og indenrigsministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at samtykke afgivet for en udenlandsk myndighed eller institution ligestilles med samtykke afgivet for dansk myndighed eller institution, og kan i så fald tillade afvigelse fra reglerne i stk. 1-3.

§ 8 a. (Ophævet)

§ 9. Tilbagekaldes et i overensstemmelse med § 8 meddelt samtykke, kan adoptionsbevilling dog meddeles, såfremt tilbagekaldelsen under særlig hensyntagen til barnets bedste ikke er rimeligt begrundet.

Stk. 2. Selv om forældrene ikke vil give samtykke efter § 7, stk. 1, kan adoptionsbevilling i særlige tilfælde meddeles, hvis væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det.

Stk. 3. Adoption kan meddeles efter stk. 2, hvis betingelserne for anbringelse af barnet uden for hjemmet i § 58, stk. 1, nr. 1 eller 2, i lov om social service er opfyldt og det er sandsynliggjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet, og at adoption af hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst vil være bedst for barnet.

Stk. 4. Når barnet er anbragt uden for hjemmet i en plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service, og betingelserne for anbringelse af barnet uden for hjemmet i § 58, stk. 1, i lov om social service er opfyldt, kan adoption efter stk. 2 meddeles plejeforældrene, hvis barnets tilknytning til plejefamilien har antaget en sådan karakter, at det vil være skadeligt for barnet at bryde denne tilknytning, navnlig under hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst og til barnets relation til sine forældre.

§ 10. Når Ankestyrelsen modtager meddelelse fra kommunalbestyrelsen om, at børn og unge-udvalget efter § 68 e i lov om social service har indstillet, at et barn adopteres uden samtykke fra forældrene, træffer Ankestyrelsen afgørelse om adoption af barnet efter § 9, stk. 2-4, hvis betingelserne er opfyldt.

Stk. 2. Tilbagekaldes et samtykke, der er meddelt i overensstemmelse med § 8, giver Familieretshuset meddelelse til Ankestyrelsen, der efter § 9, stk. 1, træffer afgørelse om adoption af barnet, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

§ 11. Træffer Ankestyrelsen afgørelse efter § 9, selv om samtykke til adoption fra forældrene efter § 7, stk. 1, ikke foreligger, underrettes barnet, forældrene, indehaveren af forældremyndigheden, hvis denne er en anden end forældrene, værge og den, der søger om adoption, herom.

Stk. 2. En afgørelse som nævnt i stk. 1 skal være skriftlig og udleveres af Ankestyrelsen til de pågældende personligt eller forkyndes for dem. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen til at få afgørelsen prøvet af retten og om fristen herfor, jf. stk. 3.

Stk. 3. En afgørelse som nævnt i stk. 1 kan forlanges indbragt for retten, inden 14 dage efter at afgørelsen er modtaget eller forkyndt. Ankestyrelsen kan, når særlige grunde taler derfor, fastsætte en længere frist eller inden fristens udløb forlænge denne.

Stk. 4. Modtager Ankestyrelsen anmodning om, at afgørelsen prøves af retten, indbringer Ankestyrelsen sagen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 b, medmindre bevilling er udfærdiget efter udløbet af fristen i stk. 3.

Stk. 5. Opretholder retten Ankestyrelsens afgørelse om, at bevilling efter § 9 skal meddeles, eller beslutter retten, at bevilling kan meddeles, kan Ankestyrelsen ikke meddele bevilling, før ankefristen er udløbet og anke ikke er iværksat inden ankefristens udløb. Det samme gælder i forhold til kæremål, hvis retten afviser prøvelse, jf. retsplejelovens § 475 b, stk. 4.

§ 12. (Ophævet)

§ 13. Fra forældre, hvis samtykke ikke kræves efter § 7, stk. 1-2, skal der, inden afgørelse træffes, indhentes en erklæring, medmindre dette skønnes at ville kunne være til væsentlig skade for barnet eller at ville medføre en uforholdsmæssig forsinkelse af sagen.

§ 14. Den, som er under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, må ikke adopteres, uden at erklæring er indhentet fra værgeren.

§ 15. Adoption kan ikke meddeles, hvis nogen, der skal afgive samtykke til adoptionen, yder eller modtager vederlag eller nogen anden form for modydelse, herunder betaling for tabt arbejdsfortjeneste. Familieretshuset kan afkræve enhver, der har kendskab til forholdene, alle oplysninger til brug ved afklaringen af, om der er ydet eller modtaget vederlag m.v. som nævnt i 1. pkt. Tilsvarende gælder for Ankestyrelsen i sager om adoption uden samtykke efter § 9.

Advokatbistand

§ 15 a. Familieretshuset kan under en sag om adoption beskikke en advokat for et barn, der er fyldt 3 år, og som har bopæl her i landet. Dette gælder dog ikke ved adoption efter § 5 a, eller hvis adoptionen er formidlet af en organisation, der har tilladelse til at yde adoptionshjælp efter § 30.

Stk. 2. Familieretshuset skal, samtidig med at der gives meddelelse til Ankestyrelsen efter § 10, stk. 2, beskikke en advokat for barnet. Familieretshuset skal samtidig tilbyde forældrene og indehaveren af forældremyndigheden, hvis denne er en anden end forældrene, at få beskikket en advokat.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal under en sag om adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2-4, beskikke en advokat for barnet, inden sagen forelægges for børn og unge-udvalget. Kommunalbestyrelsen skal samtidig tilbyde forældrene, indehaveren af forældremyndigheden, hvis denne er en anden end forældrene, og barnets eventuelle plejeforældre at få beskikket en advokat.

Stk. 4. Om salær og godtgørelse for udlæg til advokater gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

Kapitel 2

Retsvirkninger

§ 16. Ved adoption indtræder samme retsforhold mellem adoptant og adoptivbarn som mellem forældre og deres barn, og adoptivbarnet og dets livsarvinger arver og arves af adoptanten og dennes slægt, som om adoptivbarnet var adoptantens eget barn. Samtidig bortfalder retsforholdet mellem adoptivbarnet og dets oprindelige slægt.

Stk. 2. Ved stedbarnsadoption efter § 5 a får den adopterede i forhold til ægtefællerne, de tidligere ægtefæller, de samlevende eller de tidligere samlevende samme retsstilling, som om den pågældende var deres fælles barn.

Stk. 3. Med hensyn til adoptivbarnets navn gælder reglerne i lovgivningen om personnavne.

§ 17. Adoption giver ikke successionsret til len, stamhuse eller andre fideikommiss, medmindre dette særlig er hjemlet.

Kapitel 3

Ophævelse

§ 18. Adoptivforholdet kan ophæves af Ankestyrelsen, når adoptanten og adoptivbarnet er enige derom. Er nogen af parterne under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, skal erklæring fra værger indhentes.

Stk. 2. Er adoptivbarnet under 18 år, kan ophævelse efter stk. 1 finde sted, hvis adoptanten og adoptivbarnets oprindelige forældre er enige derom og ophævelsen er bedst for barnet.

Stk. 3. Er barnet fyldt 12 år, kan ophævelse af adoptivforholdet ikke ske uden barnets samtykke. Samtykket skal afgives under personligt fremmøde for Familieretshuset eller for anden myndighed eller institution, der er godkendt i medfør af § 8, stk. 1. Inden barnet afgiver samtykke, skal der finde en samtale sted med barnet om ophævelsen af adoptivforholdet, og barnet skal gøres bekendt med ophævelsens betydning.

Stk. 4. Er barnet under 12 år, skal der foreligge oplysning om dets holdning til den påtænkte ophævelse af adoptivforholdet, i det omfang barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det. Ved afgørelsen skal der i videst muligt omfang tages hensyn til barnets holdning til den påtænkte ophævelse af adoptivforholdet.

Stk. 5. Når adoptanterne er døde, kan Ankestyrelsen på begæring af barnets oprindelige forældre ophæve adoptivforholdet, hvis det er bedst for barnet. Stk. 3 og 4 finder tilsvarende anvendelse.

§ 19. Adoptivforholdet bliver efter påstand at ophæve ved dom, såfremt adoptanten har forset sig groft mod barnet eller i væsentlig grad forsømmer de ham ifølge adoptionen påhvilende forpligtelser, eller såfremt ophævelse i øvrigt skønnes at være af væsentlig betydning for adoptivbarnet.

Stk. 2. Sag om ophævelse anlægges af adoptivbarnet. Hvis barnet er umyndigt eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftsmæssigt, anlægges sagen af barnets værge, af dets oprindelige fader eller moder eller af Ankestyrelsen.

§ 20. Hvis ægtefæller eller samlevende har fælles adoptivbarn, kan adoptivforholdet kun ophæves over for dem begge.

Stk. 2. I de i § 19 nævnte tilfælde kan ophævelse ske, selv om de dér nævnte forhold kun gælder den ene af adoptanterne.

§ 21. Kan der ikke efter retsplejelovens almindelige regler påvises noget værneting, for hvilket sag til ophævelse af et adoptivforhold kan indbringes, anlægges sagen ved den ret, som justitsministeren bestemmer.

§ 22. Ved ny adoption anses det tidligere adoptivforhold for ophævet, jf. dog § 16, stk. 2.

§ 23. Ved ophævelse bortfalder retsvirkningerne af adoptionen mellem adoptivbarnet og adoptanten og dennes slægt. Når særlige grunde taler derfor, kan retten ved ophævelse efter § 19 bestemme, at adoptanten skal betale bidrag til barnets underhold.

Stk. 2. Ophæves adoptivforholdet i medfør af § 18, stk. 2 eller 5, genindtræder barnet i retsforholdet til den oprindelige slægt.

Stk. 3. I de i § 19 nævnte tilfælde kan retten under hensyntagen til anledningen til ophævelsen, barnets alder og de øvrige omstændigheder bestemme, at retsforholdet mellem barnet og dets oprindelige slægt skal genopstå.

Stk. 4. Er adoptivforholdet blevet ophævet for en person, der er fyldt 18 år, kan Ankestyrelsen eller retten efter anmodning fra den adopterede bestemme, at den pågældende genindtræder i retsforholdet til den oprindelige slægt, hvis de oprindelige forældre samtykker heri. Hvis kun en af den adopteredes oprindelige forældre samtykker efter 1. pkt., kan det bestemmes, at retsforholdet genopstår i forhold til denne slægt.

Stk. 5. I øvrigt genindtræder ingen retsvirkninger i forhold til den oprindelige slægt.

§ 24. Forud for ophævelsen af et adoptivforhold i medfør af § 19 skal retten så vidt muligt lade indhente erklæring fra de personer, hvis samtykke eller erklæring kræves til adoptionsbevillingens meddelelse. Retten kan dog, når særlige forhold taler derfor, og der ikke er spørgsmål om at lade retsforholdet til den oprindelige slægt genopstå, bestemme, at sådan erklæring ikke skal indhentes.

Kapitel 4

Forskellige bestemmelser

§ 25. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om behandling af sager efter denne lov, herunder

- 1) om godkendelse som adoptant,
- 2) om adoptionsagers behandling, herunder om indholdet af ansøgninger om adoption m.v.,
- 3) om afgivelse af samtykke til adoption, jf. §§ 6 og 8,
- 4) om Ankestyrelsens behandling af sager om adoption uden samtykke, jf. § 9, og
- 5) om behandlingen af sager om godkendelse af, at et adoptionsforløb fortsætter.

§ 25 a. Social- og indenrigsministeren opretter et eller flere samråd, der efter undersøgelse foretaget af Familieretshuset afgør, om en ansøger kan godkendes som adoptant, jf. § 4 a.

Stk. 2. Samrådet kan træffe afgørelse om bortfald af en godkendelse som adoptant, hvis betingelserne for at blive godkendt som adoptant ikke længere er opfyldt, eller hvis ansøgeren i øvrigt ikke kan anses for egnet som adoptant.

Stk. 3. Samrådet består af et medlem med social uddannelse, en jurist og en læge. Det ene medlem skal være medarbejder ved Familieretshuset.

Stk. 4. Medlemmerne af samrådet og stedfortræderne for dem beskikkes af social- og indenrigsministeren for indtil 4 år ad gangen.

Stk. 5. Samrådets afgørelser træffes ved flertal. Social- og indenrigsministeren fastsætter forretningsordenen for samrådet.

§ 25 b. Adoptionsnævnet består af en formand og et antal andre medlemmer. Formanden skal være landsdommer eller højesteretsdommer. I behandlingen af hver klagesag deltager mindst 5 medlemmer, herunder formanden eller 1 medlem, der har bestået juridisk kandidateksamen. Nævnets afgørelse træffes ved flertal. Social- og indenrigsministeren fastsætter forretningsordenen for nævnet.

Stk. 2. Nævnets medlemmer samt stedfortrædere for disse beskikkes af social- og indenrigsministeren for indtil 4 år ad gangen. Et medlem kan i alt være beskikket i 8 år. Det samme gælder for en stedfortræder.

Stk. 3. Samrådets afgørelser i medfør af denne lov kan indbringes for Adoptionsnævnet inden 6 måneder efter samrådets afgørelse.

Stk. 4. Adoptionsnævnet fører tilsyn med samrådet. Social- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler for tilsynsvirksomheden.

Stk. 5. Social- og indenrigsministeren kan henlægge andre opgaver til Adoptionsnævnet end dem, der er nævnt i stk. 3 og 4.

Stk. 6. Adoptionsnævnet kan i forbindelse med behandlingen af andre sager end klagesager indkalde personer, som må antages at have særlig indsigt eller interesse i de spørgsmål, der behandles af nævnet.

§ 25 c. Deltagelse i et adoptionsforberedende kursus er en betingelse for, at personer, der ikke tidligere har adopteret et barn, kan godkendes som adoptanter.

Stk. 2. Samrådet kan efter regler fastsat af social- og indenrigsministeren bestemme, at personer, der tidligere har adopteret et barn, skal deltage i et adoptionsforberedende kursus for på ny at blive godkendt som adoptanter, hvis der er behov for det.

Stk. 3. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet og tilrettelæggelsen af de kurser, der er nævnt i stk. 1 og 2, herunder om betaling.

§ 25 d. Ved en adoption, der er omfattet af kravet om, at ansøgeren skal godkendes som adoptant, jf. § 4 a, skal adoptanten modtage adoptionsrådgivning umiddelbart før og efter, at det barn, som skal adopteres, tager ophold hos adoptanten i Danmark. Dette gælder dog ikke, hvis adoptanten af hensyn til barnet ikke har mulighed for at modtage rådgivning.

Stk. 2. En adoptant, der er omfattet af stk. 1, og som har bopæl i Danmark, kan anmode om yderligere adoptionsrådgivning i forbindelse med adoptionen.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder også for godkendte adoptanter, der modtager et barn i midlertidig placering efter § 32 a.

Stk. 4. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om følgende:

- 1) Hvordan rådgivningen efter stk. 1 og 2 skal tilrettelægges.
- 2) I hvilke situationer adoptanten, jf. stk. 1, 2. pkt., ikke skal modtage rådgivning.
- 3) Betaling for rådgivning efter stk. 2.

§ 25 e. Social- og indenrigsministeren kan indgå aftale med myndighederne på Færøerne om forholdet mellem reglerne for Danmark og Færøerne om adoption. Aftalen finder anvendelse her i landet efter bekendtgørelse i Lovtidende.

§ 26. Ved overenskomst med fremmed stat kan det bestemmes, at dennes statsborgere kun kan adoptere eller adopteres her i landet under bestemte, traktatmæssigt fastsatte betingelser.

Stk. 2. Tilsvarende bestemmelser kan træffes med hensyn til ophævelse af adoptivforholdet, når adoptanten er fremmed statsborger.

§ 27. Med hensyn til bestemt angivne fremmede stater kan det ved kongelig anordning fastsættes, at danske statsborgere kun under bestemte betingelser kan adoptere eller adopteres i vedkommende stat.

Stk. 2. På samme måde kan det bestemmes, at adoptivforholdet ikke kan hæves i fremmed stat med virkning her i riget, når adoptanten er dansk statsborger.

§ 28. Den, der har bopæl her i landet, kan kun adoptere efter reglerne i denne lov.

Stk. 2. Uanset stk. 1 anerkendes udenlandske adoptionsafgørelser her i landet, når adoptionen er gennemført med henblik på adoption af barnet til Danmark i overensstemmelse med Haagerkonventionen af 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler herom. Social- og indenrigsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre udenlandske adoptionsafgørelser anerkendes her i landet.

§ 29. Den, der har bopæl i udlandet, kan kun adoptere efter reglerne i denne lov, hvis ansøgeren eller dennes ægtefælle eller samlever har dansk statsborgerskab og adoption som følge heraf ikke kan gennemføres i det land, hvor ansøgeren bor, og en dansk adoptionsbevilling får gyldighed i bopælslandet.

Stk. 2. Ankestyrelsen kan i øvrigt tillade adoption, hvis sagen har en særlig tilknytning til landet.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder dog ikke anvendelse på adoptioner, der er omfattet af Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

§ 29 a. Social- og indenrigsministeren udpeger en centralmyndighed, der skal varetage de opgaver og forpligtelser, som det efter Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner påhviler centralmyndigheden at varetage.

Stk. 2. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om centralmyndighedens virksomhed.

§ 29 b. Familieretshusets afgørelser efter denne lov kan påklages til Ankestyrelsen.

Stk. 2. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om klagers behandling.

§ 29 c. Ansøgning om bevilling til adoption og om godkendelse som adoptant skal indgives til Familieretshuset ved anvendelse af den digitale løsning, som Familieretshuset stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af Familieretshuset, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis Familieretshuset finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal Familieretshuset tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Familieretshuset bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Familieretshuset kan helt ekstraordinært ud over i de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for Familieretshuset ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for Familieretshuset.

§ 29 d. Ved Ankestyrelsens behandling af sager efter denne lov finder kapitel 9 og §§ 68 og 70 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område anvendelse.

§ 29 e. Familieretshuset og Ankestyrelsen kan til brug for behandlingen af sager om godkendelse af en ansøger som adoptant og sager om adoption indhente oplysninger fra Det Centrale Kriminalregister om en ansøger, der ønsker at adoptere.

Stk. 2. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om Ankestyrelsens og Familieretshusets indhentning af oplysninger efter stk. 1.

Kapitel 5

International adoptionshjælp

Adoption

§ 30. Social- og indenrigsministeren kan give en privat organisation tilladelse til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark, når organisationen opfylder betingelserne i §§ 30 a og 30 b samt i de forskrifter, der er fastsat i medfør af § 30 c (adoptionsformidlende organisation).

Stk. 2. En tilladelse til at virke som adoptionsformidlende organisation efter stk. 1 gives for en bestemt periode.

§ 30 a. Adoptionshjælp som nævnt i § 30, stk. 1, skal være bestemt af hensynet til barnets bedste og være etisk og fagligt forsvarlig i overensstemmelse med denne lov og de vilkår, der er fastsat for den adoptionsformidlende organisation.

Stk. 2. En adoptionsformidlende organisation skal varetage sine økonomiske forhold på en forsvarlig måde. Organisationen må ikke opnå utilbørlig økonomisk eller anden vinding i forbindelse med adoptionshjælpen og må ikke modtage betaling, der står i misforhold til det udførte arbejde.

Stk. 3. En adoptionsformidlende organisation skal råde over juridiske, økonomiske og børnefaglige kompetencer af betydning for adoptionshjælpen og over medarbejdere med indsigt i og erfaring med international adoptionshjælp.

§ 30 b. En adoptionsformidlende organisation må alene udføre hjælpearbejde med tilknytning til adoptionshjælp.

§ 30 c. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om en adoptionsformidlende organisations virksomhed.

§ 30 d. Social- og indenrigsministeren bestemmer, i hvilke lande en adoptionsformidlende organisation kan tillades at yde adoptionshjælp.

Stk. 2. Ankestyrelsen bestemmer, med hvilke udenlandske myndigheder, organisationer m.v. en adoptionsformidlende organisation kan tillades at samarbejde om adoptionshjælp. En tilladelse efter 1. pkt. gives for en bestemt periode, medmindre det i forhold til bestemte myndigheder, organisationer m.v. er unødvendigt.

§ 30 e. En godkendt adoptionsansøger skal være tilmeldt en organisation, der har tilladelse efter § 30, for at adoptere et barn, der ikke har bopæl i Danmark.

Stk. 2. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler herfor og om muligheden for at fravige stk. 1, når en godkendt adoptionsansøger har et særligt forhåndskendskab til barnet eller barnets pårørende, eller når der i øvrigt foreligger særlige omstændigheder.

§ 31. Bistand til at skaffe forbindelse mellem personer, der ønsker at adoptere, og et barn med henblik på adoption og til at gennemføre en adoption (adoptionshjælp) må kun ydes af de myndigheder og organisationer, der er nævnt i §§ 25, 25 a, 25 b og 30.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 omfatter dog ikke juridisk bistand o. lign. i forbindelse med henvendelser til de nævnte myndigheder eller til fremskaffelse af oplysninger, som kræves af disse.

§ 31 a. Når et barn er anvist til en godkendt adoptionsansøger med henblik på adoption, tager Ankestyrelsen snarest stilling til, om adoptionsforløbet kan fortsætte.

Stk. 2. Er det anviste barn ikke omfattet af ansøgerens godkendelse som adoptant, eller er der tvivl om dette, foretages vurderingen efter stk. 1 af adoptionssamrådet.

§ 31 b. Ankestyrelsen fører tilsyn med, at en adoptionsformidlende organisation overholder denne lov, de forskrifter, der er udstedt efter § 30 c, og de vilkår, som er fastsat for organisationens virksomhed.

Stk. 2. Ankestyrelsen offentliggør årligt en beretning om styrelsens tilsynsvirksomhed.

§ 31 c. Til brug for tilsynet efter § 31 b skal Ankestyrelsen efter anmodning have udleveret enhver oplysning fra en adoptionsformidlende organisation om organisationens forhold af betydning for tilsynet.

Stk. 2. Ankestyrelsen kan til brug for tilsynet pålægge en adoptionsformidlende organisation

- 1) at redegøre for organisationens forhold,
- 2) at redegøre for organisationens samarbejde med udenlandske myndigheder, organisationer m.v.,
- 3) at fremsende konkrete sager om adoptionshjælp,
- 4) at tilvejebringe materiale til belysning af lovgivning og praksis vedrørende adoption i lande, hvor organisationen yder adoptionshjælp, og
- 5) at tilvejebringe oplysninger til brug for undersøgelser og sagsgennemgange af betydning for tilsynet.

§ 31 d. Ankestyrelsen foretager uanmeldte tilsynsbesøg hos en adoptionsformidlende organisation, når det er relevant og mindst en gang årligt.

Stk. 2. Ankestyrelsen gennemgår udvalgte sager, som en organisation har behandlet, når det er relevant og mindst en gang årligt.

Stk. 3. Ankestyrelsen foretager tilsynsbesøg hos organisationen i udlandet i relevant omfang.

§ 31 e. Ankestyrelsen fører løbende økonomisk tilsyn med en adoptionsformidlende organisation gennem opfølgning på organisationens økonomiske forhold mindst to gange årligt.

§ 31 f. En adoptionsformidlende organisation skal underrette Ankestyrelsen om alle organisatoriske ændringer, alle ændringer i relation til adoption fra de lande, hvorfra organisationen formidler børn til

adoption, og alle ændringer i relation til organisationens samarbejdsparter, jf. § 30 d. Det gælder dog ikke, når ændringerne er uvæsentlige.

Stk. 2. En adoptionsformidlende organisation skal udarbejde periodiske redegørelser om formidlingssituationen og organisationens samarbejdsparter i lande, hvor organisationen yder adoptionshjælp, jf. § 30 d.

§ 31 g. Ankestyrelsen indsamler information om et adoptionsforløb fra adoptanten, når adoptionsforløbet er gennemført, og adoptionshjælpen er ydet af en adoptionsformidlende organisation.

§ 31 h. Ankestyrelsen kan anmode Adoptionsnævnet om udtalelser om konkrete eller generelle forhold af betydning for tilsynet med en adoptionsformidlende organisation.

Stk. 2. Adoptionsnævnet skal underrette Ankestyrelsen om alle forhold, som efter nævnets vurdering har eller kan have betydning for tilsynet med en adoptionsformidlende organisation.

§ 31 i. Overholder en adoptionsformidlende organisation ikke denne lov, de forskrifter, der er udstedt efter § 30 c, eller de vilkår, som er fastsat for organisationens virksomhed, skal Ankestyrelsen give organisationen en advarsel eller et pålæg eller ændre de vilkår, som er fastsat for organisationens virksomhed.

Stk. 2. Ved væsentlig eller gentagen tilsidesættelse af denne lov, de forskrifter, der er udstedt efter § 30 c, eller de vilkår, som er fastsat for en organisations virksomhed, kan social- og indenrigsministeren tilbagekalde organisationens tilladelse efter § 30, stk. 1.

§ 31 j Social- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om tilsyn med en adoptionsformidlende organisation.

Kapitel 5 a

Døgnpleje, midlertidig placering, surrogatmoderskab og straf

Døgnpleje

§ 32. Bistand til at gennemføre anbringelse af et barn under 14 år i døgnpleje på længere eller ubestemt tid må kun ydes af og modtages hos en offentlig myndighed eller med forudgående samtykke fra en offentlig myndighed.

Stk. 2. Annoncering med tilbud om døgnpleje som nævnt i stk. 1 må kun foretages af eller med samtykke fra en offentlig myndighed.

Midlertidig placering

§ 32 a. Når Ankestyrelsen har truffet afgørelse efter § 10 om, at et barn skal adopteres efter § 9, stk. 1-3, placeres barnet hos den ansøger med godkendelse som adoptant, der er udvalgt af Adoptionsnævnet til at adoptere barnet. Den midlertidige placering ophører, når Ankestyrelsen meddeler bevilling til adoption efter § 1, 2. pkt., eller retten afsiger dom om, at Ankestyrelsens afgørelse om adoption ophæves, og ankefristen herfor er udløbet.

Stk. 2. Under den midlertidige placering har ansøgeren forældremyndigheden over barnet efter § 7 a, stk. 5, i forældreansvarsloven og forsørgelsespligten over for barnet.

Stk. 3. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om midlertidig placering efter stk. 1.

Formidling af surrogatmoderskab

§ 33. Hjælp må ikke ydes eller modtages med henblik på at opnå forbindelse mellem en kvinde og en anden, der ønsker, at kvinden skal føde et barn til denne.

Stk. 2. Annoncering må ikke foretages med henblik på at opnå en forbindelse, som nævnt i stk. 1.

Straffebestemmelser

§ 34. Med bøde eller fængsel indtil 4 måneder straffes den, der

- 1) tilsidesætter vilkår fastsat i en tilladelse efter § 30, stk 1, eller tilsidesætter regler fastsat i medfør af § 30 c, eller
- 2) overtræder §§ 31, 32 eller 33.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der som mellemmand yder vederlag for at opnå samtykke til adoption.

Stk. 3. I forskrifter, der udstedes efter § 30 c, kan der fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 6

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 35. Loven træder i kraft den 1. oktober 1972.

§ 36. Reglerne i § 6, stk. 2, og § 8 anvendes ikke på samtykke meddelt før lovens ikrafttræden.

§ 37. Kapitel 2 anvendes på:

- 1) adoptivforhold stiftet den 1. januar 1957 eller senere,
- 2) adoptivforhold stiftet før den 1. januar 1957, når der efter § 39, stk. 2, er tillagt bevillingen retsvirkninger efter kap. 2, og
- 3) adoptivforhold stiftet før den 1. januar 1957, når der efter § 27, stk. 2, i lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption er tillagt bevillingen retsvirkninger efter den nævnte lovs § 13, jf. § 12.

Stk. 2. Uanset stk. 1, nr. 1, anvendes bestemmelsen i § 13, stk. 2, 2. pkt., i lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption på adoptionsbevillinger meddelt før lovens ikrafttræden med bestemmelse om, at barnets arveret efter den oprindelige slægt bevares.

§ 38. Kapitel 3 anvendes også på adoptivforhold stiftet før lovens ikrafttræden.

§ 39. For adoptivforhold, som er stiftet før den 1. januar 1957, og som ikke er omfattet af § 37, stk. 1, nr. 2 eller 3, gælder lov nr. 87 af 26. marts 1923 om adoption bortset fra § 13, stk. 2, og §§ 18-24.

Stk. 2. Ankestyrelsen kan, når omstændighederne taler derfor, tillægge adoptivforhold stiftet før den 1. januar 1957 retsvirkninger efter nærværende lovs kap. 2.

§ 40. Fra lovens ikrafttræden ophæves lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption.

§ 40 a. Regeringen kan indgå overenskomst med andre stater om forholdet mellem dansk og fremmed rets regler om adoption. Overenskomsten finder anvendelse her i landet efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Stk. 2. Social- og indenrigsministeren kan endvidere fastsætte regler om forholdet mellem danske og andre nordiske landes regler om adoption.

§ 41. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Lov nr. 494 af 12. juni 2009 (Adoption uden samtykke, stedbarnsadoption af registreret partners barn fra fødslen m.v.) indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. oktober 2009, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 1, § 1, stk. 2 og 3, i adoptionsloven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, § 4, 3. pkt., i adoptionsloven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3, § 8, stk. 5, i adoptionsloven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 4, § 8 a i adoptionsloven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 5, og § 8, stk. 8, § 12, stk. 2, § 13, stk. 1, § 14, stk. 2, 3. pkt., § 15, stk. 7, § 23, stk. 1, og § 25, stk. 1, i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel (barselloven) som affattet henholdsvis ændret ved denne lovs § 4, træder i kraft den 1. juli 2009.

§ 7

Stk. 1-3. (Udelades)

Stk. 4. § 25 b, stk. 2, i adoptionsloven, som ændret ved denne lovs § 1, nr. 13, finder anvendelse på beskikkelser, der udstedes efter lovens ikrafttræden.

Lov nr. 1525 af 27. december 2014 (Adgang for samlevende til at adoptere sammen m.v.) indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelse:

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2015, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 5, stk. 1, i adoptionsloven som ændret ved § 1, nr. 2 og 3, i denne lov finder ikke anvendelse på ansøgninger om adoption, som er indgivet før lovens ikrafttræden af en ansøger, der har en samlever, og som ved lovens ikrafttræden ikke er færdigbehandlet. For sådanne ansøgninger finder den hidtil gældende regel i § 5, stk. 1, i adoptionsloven anvendelse.

Lov nr. 1740 af 22. december 2015 (Et nyt adoptionssystem m.v.) indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelse:

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2016.

Stk. 2. En adoptionsformidlende organisation færdigbehandler de sager om anvisning af et barn til adoption, som den ved lovens ikrafttræden ikke har færdigbehandlet. Sagerne færdigbehandles efter reglerne i adoptionslovens § 31 a, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9.

Stk. 3. Ankestyrelsen kan indtil den 1. april 2016 undtage en adoptant fra kravet i adoptionslovens § 25 d, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, om at skulle modtage adoptionsrådgivning umiddelbart før, at det barn, som skal adopteres, tager ophold hos adoptanten i Danmark.

Stk. 4. Kravet i adoptionslovens § 25 d, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, om at en adoptant skal modtage adoptionsrådgivning efter, at det barn, som skal adopteres, tager ophold hos adoptanten i Danmark, gælder, når barnet har taget ophold hos adoptanten i Danmark efter den 30. september 2015.

Stk. 5. Tilladelse givet efter den hidtil gældende regel i § 30 i adoptionsloven til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, der ikke har bopæl i Danmark, er fortsat gældende efter lovens ikrafttræden.

Lov nr. 1741 af 22. december 2015 (Ankestyrelsen som familieretlig klagemyndighed m.v.) indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 12

Loven træder i kraft den 1. januar 2016.

§ 13

Stk. 1. Sager, der er under behandling hos social- og indenrigsministeren efter en af de i §§ 1-8, 10 og 11 nævnte love,¹⁾ hvor Ankestyrelsen efter denne lovs ikrafttræden behandler sådanne sager, og hvor sagerne ikke er færdigbehandlet ved lovens ikrafttræden, færdigbehandles af Ankestyrelsen.

Stk. 2. Anmodning om genoptagelse af afgørelser, herunder afgørelser om aktindsigt og afgørelser om sagsbehandlingen, der er truffet af social- og indenrigsministeren i sager efter en af de i §§ 1-8, 10 og 11 nævnte love,²⁾ og hvor Ankestyrelsen efter denne lovs ikrafttræden træffer afgørelse i sådanne sager, indgives til og behandles af Ankestyrelsen.

Stk. 3. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse på alle andre former for henvendelser i de sager, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 4. Anmodning om aktindsigt i sager, som social- og indenrigsministeren har behandlet efter en af de i §§ 1-8, 10 og 11 nævnte love,³⁾ og hvor Ankestyrelsen efter denne lovs ikrafttræden behandler sådanne sager, indgives til og behandles af Ankestyrelsen.

Lov nr. 1711 af 27. december 2018 (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skærpet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven) indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

Ikrafttræden

§ 40

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 2019, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2-5. (Udelades)

Overgangsbestemmelser

§ 41

Stk. 1-8. (Udelades)

Stk. 9. Familieretshuset indtræder i Statsforvaltningens sted i en sag om adoption uden samtykke, som Statsforvaltningen har indbragt for retten efter § 11, stk. 4, i adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1041 af 3. august 2018, og som ikke er afsluttet før lovens ikrafttræden.

§ 42

(Udelades)

§ 43

(Udelades)

Lov nr. 497 af 1. maj 2019 (Kontinuitet og enkle forløb for børn, der adopteres uden samtykke) indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelse:

§ 7

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2019.

Stk. 2. Sager om adoption uden samtykke efter § 9 i adoptionsloven, der er under behandling af Familieretshuset ved lovens ikrafttræden, færdigbehandles af Ankestyrelsen. Dog kan Familieretshuset beslutte at færdigbehandle en verserende sag, hvis det efter en konkret vurdering er til barnets bedste, herunder hvis sagen er så tæt på at kunne afsluttes, at en overdragelse til Ankestyrelsen vil medføre en urimelig forsinkelse af sagen. For sager efter 2. pkt. finder de hidtil gældende regler anvendelse med de ændringer, der følger af § 1, nr. 14, § 2, nr. 1, og §§ 4 og 6.

Stk. 3. Loven gælder ikke for sager om adoption uden samtykke efter § 9 i adoptionsloven, der ved lovens ikrafttræden er indbragt for retten efter § 11 i adoptionsloven. For sådanne sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 4. Regler fastsat i medfør af § 25 d, stk. 3, og § 29 b, stk. 3, i adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1041 af 3. august 2018, som ændret ved § 4 i lov nr. 1711 af 27. december 2018, og § 66 b, stk. 6, og § 68 h i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018, som ændret ved § 1 i lov nr. 1530 af 18. december 2018, § 13 i lov nr. 1711 af 27. december 2018 og § 1 i lov nr. 1720 af 27. december 2018, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler.

Social- og Indenrigsministeriet, den 7. august 2019

P.M.V.

MALENE VESTERGAARD

/ Carina Fogt-Nielsen

- 1) Herunder adoptionsloven, jf. § 1 i lov nr. 1741 af 22. december 2015.
- 2) Se note 1.
- 3) Se note 1.